

203, 21. PAÑKAT. I, 237. 263, 2. 3. कर्कटकास्थि *Krebsschale* Suçr. 2, 233, 10. — *der Krebs im Thierkreise* Z. f. d. K. d. M. IV, 327. VARĀH. BRH. S. 3 in Verz. d. B. H. 239. — b) N. einer Pflanze, vielleicht *Momordica mixta* Roxb., Suçr. 2, 527, 4. — N. eines Zuckerrohrs Citat zu AK. 2, 4, 5, 28 in der Ausg. von Pūna. — c) *Haken in Form einer Krebscheere* (?): कर्कटकरञ्जु *ein Strick mit einem solchen Haken* Daçak. 71, 2. — d) N. pr. eines Nāga R. 5, 78, 9. Vgl. कर्कोटक. — 2) f. कर्कटकी *ein weiblicher Krebs*: तथैव मा तैः परिहृत्यमाणामादास्यसे कर्कटकीव गर्भम् Draup. 3, 9. Vgl. कर्कटी a. — 3) n. *eine best. giftige Knolle* Suçr. 2, 232, 7. — b) *eine best. Form von Knochenbruch* Suçr. 1, 301, 5.

कर्कटप्रङ्गिका f. = कर्कटप्रङ्गी ÇABDAR. im ÇKDr.

कर्कटप्रङ्गी (क० + प्रङ्ग) f. N. einer Pflanze (कामनाशिनी, कैलीरा, कुलिङ्गी, घोषा, चक्रा, चक्राङ्गी, मकाघोषा u. s. w.) RĀGĀN. im ÇKDr. Suçr. 1, 140, 10. 2, 233, 9 (gegen Husten).

कर्कटान्त (क० + अन्त) m. *Cucumis utilissimus* Roxb. RATNAM. im ÇKDr. u. कर्कटी.

कर्कटाख्या (क० + आख्या) f. = कर्कटप्रङ्गी RATNAM. im ÇKDr. Suçr. 2, 20, 18. 499, 20.

कर्कटाङ्गा (क० + अङ्ग) f. dass. RĀGĀN. im ÇKDr. u. कर्कटप्रङ्गी.

कर्कटाक्ष (क० + आक्ष) 1) m. *Aegle Marmelos* Corr. (वित्त्व) RĀGĀN. im ÇKDr. — 2) f. आ = कर्कटप्रङ्गी VAIDJ. im ÇKDr.

कर्कटि f. *Cucumis utilissimus* Roxb. ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. कर्कटी unter कर्कट.

कर्कटिका (von कर्कट) f. 1) N. einer Pflanze Suçr. 2, 276, 3. तौ (गर्दभप्रगलौ) च वृत्तिभङ्गं कृत्वा कर्कटिकालेत्रेषु प्रविश्य तत्फलभक्षणं स्वेच्छ्या कृत्वा PAÑKAT. 248, 2. *eine Kürbisart* VjUTP. 134. — 2) Kern VjUTP. 143.

कर्कटिनी (wie eben) f. *Curcuma xanthorrhiza* Roxb. (दारुकरित्री) RĀGĀN. im ÇKDr.

कर्कटु m. *der Numidische Kranich* ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. कर्कटु u. s. w.

कर्कटेश (कर्कट + श) m. N. pr. eines Heiligthums RĀGĀ-TAR. 4, 214. कर्कन्धु 1) m. f. (०न्धु) Uṇ. 1, 93. gaṇa वित्त्वादि zu P. 4, 3, 136) gaṇa शकन्धादि zu P. 6, 1, 94, Vārtt. 2. 4, 1, 66, Vārtt., Sch. Vop. 4, 29. AK. 3, 6, 5, 38. Siddh. K. 231, a, 4 v. u. *Judendorn*, *Zizyphus Jujuba* Lam., die Species mit grösserer Frucht (*fructu oblongo*, Voigt) AK. 2, 4, 2, 17. H. 1138. Maubou. zu VS. 19, 9, 23. n. *die Frucht des Baumes*, *Brustbeere* VS. 19, 23, 91. 21, 32. Çat. Br. 5, 5, 4, 10. 12, 7, 2, 9. 9, 1, 5. KĀTJ. ÇR. 19, 2, 19. Kauç. 10. JĀGĀN. 1, 249. Suçr. 1, 209, 4, 17. ad ÇĀK. 78. Der Schol. zu KĀTJ. ÇR. 15, 10, 11 will darunter *die nicht essbaren Früchte einer wilden Species* verstanden wissen. कर्कन्धुरोक्तिं rōthlich wie die Brustbeere VS. 24, 2. Auch कर्कन्धु für die Beere: कलनं लेकरात्रेण पञ्चरात्रेण बुद्धम् । दशाहेन तु कर्कन्धूः पेश्यण्डं वा ततः परम् (vom Foetus) || Buṅg. P. 3, 31, 32. — 2) m. N. pr. eines Mannes RV. 1, 112, 6.

कर्कन्धुकुण (क० + कुण) m. *die Fruchtzeit des Karkandhu* gaṇa पीत्वादि zu P. 5, 2, 24. कर्कन्धूकुण var. l.

कर्कन्धुप्रस्थ (क० + प्रस्थ) m. N. pr. einer Stadt gaṇa कर्क्यादि zu P. 6, 2, 87.

कर्कन्धुमती (von कर्कन्धु) f. N. pr. gaṇa मधादि zu P. 4, 2, 86 und सुवास्वादि zu 77.

कर्कफल (कर्क + फल) n. N. einer Pflanze, = कर्क ÇKDr. u. कर्क.

कर्कर 1) adj. *hart* TRIK. 3, 337. H. an. 3, 528. MED. r. 131. HĀR. 208. MĀ-LAT. 79, 18. — 2) m. a) *Knochen* H. 626. — b) *Hammer* (मुद्गर) HĀR. 167. — c) *Spiegel* TRIK. H. an. MED. Vgl. कर्कर. — d) *lederner Riemen* (?): किं नो वर्करकर्करैः प्रियशतैराक्रम्य विक्रीयते (कातः) AMAR. 7. Schol.: वर्करकर्करैराक्रम्य कर्कर कर्करेति लोकात्तार्थानुकरणम् — वर्करस्तरुणाः पप्रुस्तर्दर्थं कर्करश्चर्मरञ्जुः. Die Erklärung ist ungenügend, aber wir wissen keine bessere an die Stelle zu setzen. — e) N. pr. eines Nāga: कर्कराकर्करौ MBh. 1, 1561. — 3) n. *Erbsenstein* HĀR. 208. WILS.: stone, limestone, especially the nodule found in Bengal under the name of Kankar. — Vgl. कर्कट und कर्कश.

कर्करात (कर्कर + अत) m. *Bachstelze* HĀR. 87.

कर्कराङ्ग (कर्कर + अङ्ग) m. *ein best. Vogel* (कालकाण्ठ) ÇABDAR. im ÇKDr.

कर्कराटु m. *Seitenblick* (काटान्) ĠATĀDH. im ÇKDr.

कर्कराटुक m. *der Numidische Kranich* H. 1337. — Vgl. कर्कटु u. s. w.

कर्करान्धुक (कर्कर + अन्धु) m. *ein verschütteter Brunnen* TRIK. 1, 2, 27. — ÇKDr. und WILSON: कर्करान्धुक; vgl. अन्धकूप.

कर्कराल m. (nach ÇKDr. und WILS. auch n.) *Haarlocke* H. 569.

कर्करि und कर्करी (gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41) f. 1) *ein best. musik. Instrument, eine Art Laute*: पडुत्पत्तुवदसि कर्करिर्पिथा RV. 2, 43, 3. यत्राघाटाः कर्करिः संवदन्ति AV. 4, 37, 4. ÇĀKĀH. ÇR. 17, 3, 11; vgl. AV. 20, 132, 3, 8 und उत्कर्कर. — 2) कर्करी *Wasserkrug* AK. 2, 9, 31. H. 1021. MED. r. 131. BHARTR. 1, 47 (nach der richtigen Lesart). Vgl. कर्कटी e.

कर्करीका f. *kleiner Wasserkrug* Uṇ. 4, 20. — Vgl. कर्करी 2.

कर्करीट n. *die zum Anpacken gekrümmte Hand* HĀR. 114.

कर्करीटु m. *der Numidische Kranich* AK. 2, 8, 19. H. 1337. — Vgl. कर्कटु u. s. w.

कर्कशी 1) adj. f. आ gaṇa लोमादि (von कर्क) zu P. 5, 2, 100. *rauh, hart*, sowohl eig. als auch in übertr. Bed. (Gegens. स्रष्टा, कोमल) Suçr. 1, 30, 11. 36, 3. 115, 4. 224, 20. 247, 7. 302, 13. 343, 5. 2, 293, 3. 345, 19. 396, 19. 485, 4. कर्कशानि च पत्राणि लेखनार्थं प्रदापयेत् 7, 13. ad ÇĀK. 19. कैवर्तकर्कशकर PAÑKAT. II, 87. RAGH. 3, 55. 12, 41. खराश्च कर्कशी: — खैरैर्धत्ता धरातलम् Buṅg. P. 3, 17, 11. कर्कशाः कशाः MRĀKĀH. 133, 24. आपत्सु च मक्षैलशि-लासंघातकर्कशम् (मक्षतां चित्तं भवति) BHARTR. 2, 56. कर्कशविकारसंभवं स्वेदम् RAGH. 9, 68. कर्कशवाक्य *eine rauhe Rede* ÇABDAR. im ÇKDr. कर्कशं निरनुक्राणं प्रज्ञानामहृते रतम् R. 3, 36, 23. 40, 16. रातसाः कोपकर्कशाः 5, 49, 5. नागगन्धर्वमिथुनैर्मानससंमर्कशैः 4, 11. रणकर्कश MBh. 3, 16379. 14, 2175. R. 4, 14, 16. 5, 44, 5. 6, 19, 39. अर्कश H. 1387. Suçr. 2, 14, 18. Nach den Lexicographen: = कठोर oder दृढ AK. 3, 4, 20, 219. H. 1386. an. 3, 718. MED. c. 18. = साहसिक und अमृत्सृण AK. H. an. MED. = क्रूर und निर्दय H. an. MED. = परुष H. an. — 2) m. a) *Schwert* H. an. — b) N. verschiedener Pflanzen: = काम्पिह (= गुण्डारोचनी, vulg. कमलागुंडो nach ÇKDr.; WILS. giebt als Vulgarnamen *Sunda rochani* an) AK. 2, 4, 5, 12. H. an. MED. *Cassia* oder *Senna esculenta* Roxb. (कासमर्द) und *eine Art Zuckerrohr* H. an. MED. — 3) f. कर्कशी N. eines stacheligen Strauchs, *Tragia involucrata* Lin. (वृश्चिकाली) RĀGĀN. im ÇKDr. — 4) f. कर्कशी = कर्कशिका WILSON. — Vgl. कर्कट und कर्कर.